

Pääkirjoitus

Itsepähän päätettiin

Tätä kirjoitettaessa näyttää selvältä, että EFTA-maat onnistuvat neuvottelemaan EY-maiden kanssa sopimuksen Euroopan talousalueesta. Sopimusta on täällä kiitetty saavutukseksi, koska Suomen uskotaan näin säilyttävän mahdollisuuden itsenäiseen politiikkaan. Omaehtoisen yhteiskunta- ja kulttuuripolitiikan ylläpitoa on pidetty erityisen tärkeänä.

Tarkemmin ajateltuna vaikuttaa kuitenkin siltä, että ETA-sopimuksen myötä Suomi joutuu huomattavan usein hyväksymään politiikkatoimenpiteitä, jotka ovat huonompia kuin ne, joihin päädyttäisiin, jos kaikki EFTA-maat liittyisivät EY:n jäseniksi. ETA-sopimuksen myötä EFTA-maat joutuvat hyväksymään sen, että EY:n tehtyä omia päätöksiään nämä päätökset tulevat aina ETA-osapuolien käsiteltäviksi. EY:n ulkopuolisten maiden mahdollisuudet saada omat päätöksensä yhteisten neuvotteluiden pohjaksi ovat olemattomat. Näin aloite kaikessa politiikassa on EY:llä.

Tätäkin suurempi ongelma on, että EY:n jäsenenä EFTA-maat olisivat monissa tärkeissä asioissa voineet vaikuttaa EY:n päätöksiin. ETA-sopimus merkitsee sitä, että vastakkain saattavat hyvinkin olla EFTA-maiden kannalta huonoin vaihtoehto ja EFTA-maiden kanta. EFTA-maiden ollessa EY:n jäseniä päätös voisi usein olla sama kuin niiden mielestä paras vaihtoehto. Hyvä esimerkki on ympäristöpolitiikka. EFTA-maat näyttävät haluavan

tiukempaa ympäristöpolitiikkaa kuin EY nykyisellään. Jos ne liittyisivät EY:n jäseniksi, niin ne muuttaisivat EY:ssä nykyään vähemmistönä olevan mm. Saksan edustaman kannan EY:n enemmistön kannaksi. ETA-sopimus takaa sen, että vastakkain neuvotteluisa ovat EY:n löysä ja EFTA:n tiukka politiikka. Tuloksena on todennäköisesti jotakin näiden väliltä. Suomen metsissä on toistaiseksi tilaa huutaa tuskansa ilmoille, jos se helpottaa. Kukaan toinen ei huutoa kuule.

Ainoat todelliset järkevät vaihtoehdot ovat EY:n jäsenyys ja EY:n ulkopuolella pysyminen. Jälkimmäinen ei tietenkään merkitse sitä, että seisottaisiin kädet taskussa. Aktiivista politiikkaa olisi esimerkiksi yksipuolinen kaiken kaupan vapauttaminen. EY-hysteria ajaa jäsenyyteen, vaikka tällä hetkellä järkevästi ajatellen jäsenyyteen pitäisi ajaa pelon. EY näyttää päätyvän syrjimään ulkopuolisia yrityksiä omien yritysten suojelemiseksi kuten pahimmillaan on aavisteltukin. Tällöin ulkopuolisena pysyttelemine on vaikeaa. Jos et ole ystävä, olet vihollinen. Dumping-syyte siellä, ohi suun menevät julkiset hankinnat täällä. On siis valittava, kenen joukoissa jaat tukiaisia, joista oli juuri tarkoitus päästä eroon. Mistähän löytyisi se järkevä olento, joka kertoisi, mitä tästä kaikesta oikein hyödytään?

Pertti Haaparanta